

техники и отсутствия разъяснений по их применению.

Сейчас схемы «наезда» на предпринимателей и отъема имущества уже не такие примитивные, как 10-15 лет назад и отличаются многообразием форм. Но ведь кроме нарушения законных прав собственности рейдерство наносит непоправимый экономический ущерб.

На сегодняшний день статья 249 УК (в редакции 2014 г.) остается без изменений, при этом ее введение существенной пользы не принесла [4].

Согласно статистическим сведениям, за период с 2015 г. по 2020 г. за совершение преступления, предусмотренного вышеуказанной статьей зарегистрировано 15 преступлений (в 2015 г. – 9, 2016 г. – 3, 2017 г. – 2, 2018 г. – 0, 2019 г. – 0, 2020 г. – 1), из которых всего 1 лицо осуждено (оправдан – 1, прерваны производством – 7, направлено в РФ в порядке главы 59 УПК РК – 1, приостановлено – 1, передано прокурору и СЭР ДГД – 4).

Более того, по большей части обращений предпринимателей, правоохранительные органы не усматривают признаки уголовного – правового характера ссылаясь на наличие гражданско – правового спора.

В условиях довольно высокого уровня развития нормативно-правовой базы, плодотворного функционирования правоохранительных органов, злоумышленники довольно часто прибегают к использованию рейдерских захватов, т.к. история показала, что это довольно эффективный и относительно легкий способ получения чужой фирмы, компании, чужого имущества [5].

Проведенное исследование позволило выявить наиболее значимые черты рейдерства в Казахстане, дать оценку экономических последствий рейдерства, наметить подход к вопросу периодизации рейдерства и определить вектор дальнейшей трансформации практики захватов в условиях отсутствия эффективной государственной политики противодействия.

1. Радыгин А. Слияния и поглощения в корпоративном секторе (основные подходы и задачи регулирования) / А. Радыгин // Вопросы экономики. 2002. № 12. С.101-120.

2. Сайгитов У.Т. К вопросу о понятии и основных признаках рейдерства // Вестник академии экономической безопасности. 2009. № 11.

3. Соколов И.А. Рейдерство как уголовно – правовое явление в России и за рубежом // Журнал «Бизнес в законе». 2014. №5.

4. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 3 июля 2014 года № 226-V ЗРК // «Казахстанская правда». 2014, № 132 (27753). Информационно-правовая система нормативных правовых актов Республики Казахстан «Әділет». <http://adilet.zan.kz/rus/docs/K1400000226>.

5. Федоров А.Ю. Рейдерство и корпоративный шантаж. Монография. М., 2010.

Владислав Лазарев,
декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань,
кандидат юридичних наук

Олександр Неклеса,
науковий співробітник НДЛ з дослідження
проблем протидії організованим злочинності
та корупції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ І НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ У ГАЛУЗІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основним Законом України покладається на державу завдання із забезпечення прав і свобод людини та громадянина, гарантування захисту особи шляхом створення відповідних умов для практичного дотримання публічної безпеки, що здобувається державою в результаті реалізації правоохоронної функції. Національна поліція України як центральний орган виконавчої влади, служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку в державі. Зміст і

спрямованість діяльності держави визначаються статтею 3 Конституції України, адже найвищою цінністю та пріоритетністю для держави повинні бути життя і здоров'я людини, її честь та гідність. Оптимізація системи заходів щодо забезпечення законності та правопорядку в державі, захисту прав і свобод людини та громадянина є невід'ємною умовою становлення України як дійсно демократичної, соціальної, правової держави.

З метою запобігання масового вчинення суспільством адміністративних та кримінальних правопорушень, виховання в суспільстві дисципліни та високої свідомості, яка виражається в суворому дотриманні законодавства держави, органи місцевого самоврядування та виконавчої влади здійснюють заходи з регулювання відносин в суспільстві між собою та державними органами влади/органами місцевого самоврядування, які покликані запобіганню таких правопорушень.

Створення управлінських установ та інституцій, які будуть здатними розробляти й ефективно впроваджувати європейські принципи діяльності органів публічної влади, сприятимуть оптимізації національного право творення і правозастосування в частині забезпечення прав та свобод людини і громадянина, що є основною метою держави. Саме це і зумовило прийняття закону України «Про Національну поліцію», який остаточно врегулював її правовий статус, визначив завдання, функції, структуру, порядок проходження служби в органах поліції, здійснення громадського контролю за її діяльністю та принципи побудови партнерських відносин із громадянським суспільством. Законом України «Про Національну поліцію» створено нову систему первинної та професійної підготовки майбутніх поліцейських, впроваджено новітню конкурсну систему відбору до лав Національної поліції, визначено прозорість в діяльності Національної поліції та впроваджено принцип ефективного партнерства з громадськістю щодо соціальних, економічних, господарських, побутових та інших відносин [2].

Національна поліція України як державний орган виконавчої влади, який служить суспільству та державі, захищаючи їхні права та законні інтереси, являється одним із основних суб'єктів, на які державою покладається обов'язок щодо забезпечення законності та правопорядку.

Серед широкого кола функцій, реалізацією яких уповноважені займатися органи поліції, початкову діяльність займає функція адміністративного реагування, що здійснюється за допомогою відповідних адміністративно-правових засобів. Саме від того, яким чином побудовано механізм реалізації даної функції, чи відповідає адміністративна діяльність поліції європейським стандартам, публічно-сервісної діяльності, залежить стан правопорядку в державі та її окремих регіонах [5].

Поняття адміністративного правопорушення та порядок застосування адміністративного примусу і притягнення до адміністративної відповідальності закріплено кодексом України про адміністративні правопорушення, кодекс містить положення про адміністративну відповідальність загальних та спеціальних суб'єктів, встановлює склади адміністративних правопорушень, які виникають в різних сферах життя та відповідальність за їх вчинення у вигляді адміністративних стягнень.

Законою не можуть повністю регулювати всі різноманітні відносини, які виникають в ході службової діяльності поліції. Тому велике значення має нормотворча діяльність МВС України як головного органу у системі центральних органів виконавчої влади з питань формування державної політики у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Заходи профілактики поліцейського є одними з першочергових заходів з виявлення й усунення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень, та впливають на осіб, схильних до протиправної поведінки. Тому, наказом Міністерства внутрішніх справ України № 650 від 28.07.2017 виконання завдань із забезпечення публічного порядку шляхом взаємодії з населенням покладено на дільничних офіцерів поліції, які забезпечують безпеку громадян і публічний порядок на території адміністративної дільниці, яка за ними закріплена взаємодіючи із черговою частиною органу поліції при отриманні інформації від населення про можливі наміри вчинити або вчинені правопорушення окремими особами або їх групами, співпраці з уповноваженими профільними оперативними підрозділами з метою проведення профілактичних заходів стосовно осіб схильних до вчинення правопорушень, взаємодії з органами державної влади та місцевою громадськістю, виконання інших завдань, спрямованих на дотримання інтересів суспільства (прав і свобод людини) і держави.

Наказом Міністерства внутрішніх справ України № 796 від 02.07.2015 затверджено положення про патрульну службу та встановлені обов'язки із забезпечення публічного по-

рядку та безпеки. За своїми повноваженнями, патрульні виконують різні поліцейські функції. Патрульна служба відповідно до покладених на неї повноважень здійснює цілодобове патрулювання відведеної ділянки обслуговування з метою забезпечення громадської безпеки, охорони громадського порядку, забезпечення безпеки дорожнього руху та контролю за дотриманням правил безпеки на дорозі, усуває порушення публічного порядку шляхом реагування на повідомлення про правопорушення, самостійно виявляють правопорушення з метою їх запобігання, припинення, документування і притягнення правопорушників до відповідальності встановленої законом.

Працівники патрульної служби, дільничні офіцери поліції покликані законодавцем на забезпечення публічного правопорядку та адміністративного реагування на вчинені адміністративні правопорушення. Певною мірою, являються допоміжними службами для профільних оперативних підрозділів, що забезпечують реалізацію повноважень Національної поліції України на її території в частині протидії організованій злочинності, в тому числі в органах влади, управління, місцевого самоврядування, боротьби з корупцією та хабарництвом, захисту прав і свобод людини і громадянина та об'єктів права власності від протиправних посягань [4].

Наказом Національної поліції України № 1077 від 23.10.2019 затверджено положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України. Департамент є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції, який уповноважений на виконання наступних завдань: виявлення, попередження і припинення діяльності стійких суспільно небезпечних організованих груп і злочинних організацій, що впливають на соціально-економічну та криміногенну ситуацію в державі, викриття злочинної діяльності їх лідерів; виявлення, запобігання та припинення злочинів, вчинених суспільно-небезпечними ОГ та ЗО, у тому числі в органах влади та управління, місцевого самоврядування, які впливають на криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах; боротьба з корупцією й хабарництвом у сферах, які мають стратегічне значення для економіки держави, серед посадових осіб органів державної влади, управління і місцевого самоврядування; протидія корупційним правопорушенням і правопорушенням, пов'язаним з корупцією; здобуття в інтересах підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі, у сферах, що перебувають під його впливом, протиправну діяльність окремих осіб та злочинних угруповань, схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом [3].

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що держава створює та оновлює в Національній поліції підрозділи, спрямовані на прийняття викликів суспільства у здійсненні заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку, здійсненні комунікації із населенням з метою охорони прав і свобод людини, забезпечує діяльність спеціальних стратегічних підрозділів із запобігання і нейтралізації загроз національним інтересам та своєчасної протидії таким загрозам. Законодавець оновлює відповідно до викликів суспільства нормативно-правові акти, які регулюють діяльність відповідних правоохоронних служб Національної поліції, на підставі яких працівники поліції виконують покладені на них обов'язки згідно своїх службових повноважень, а отже, володіють необхідною інформацією, яка становить оперативний інтерес для профільного оперативного органу (підрозділу) поліції. Тому, налагодження ефективною співпраці між поліцією є дуже важливою складовою, яка впливає на зміцнення законності, що безпосередньо відображається на національній безпеці і правопорядку в державі.

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).

2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124. [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

3. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019 № 1077. Адміністративне право України. Академ. курс : підруч.: [у 2-х тт.] : Т. 1. Заг. частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – К.: ТОВ «Вид-во» «Юридична думка», 2007. – 592 с.

4. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 року № 357.

5. Аваков А. Поліція. Як це буде працювати: від найменших сіл і невеликих міст – до столиці [Електронний ресурс] / А. Аваков.

6. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ МВС України від 20.10.2017 № 869.